

RAZEM ZMIENIAMY ŚLĄSKIE

Biuletyn informacyjny
Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Śląskiego

05/2018 16/11/2018

ISSN 2450-0895
egzemplarz bezpłatny

POMAGAJĄC INNYM – POMAGASZ SOBIE

Ekonomia społeczna oparta na wartościach solidarności, partycypacji i samorządności, odgrywa ważną rolę w rozwoju społeczności lokalnych. Zapobiega wykluczeniu społecznemu i wspomaga proces budowania społeczeństwa obywatelskiego.

Łączy elementy gospodarcze i społeczne, gdyż wykorzystuje mechanizmy rynkowe, po to, aby dać ludziom pracę i przywrócić poczucie własnej wartości, ale również wytwarzać produkty i świadczyć usługi potrzebne innym.

PRZEŁAMAĆ NIECHĘĆ

Podmioty ekonomii społecznej, zaspokajając potrzeby swoich członków lub podopiecznych, często wykonują zadania, z których ani państwo, ani inne instytucje czy przedsiębiorstwa nie wywiązują się w sposób wystarczająco skuteczny. Odwagi wymaga przełamanie bariery ludzkiego egoizmu, przewyciężanie bierności, upominanie się o prawa słabszych. Odwaga jest potrzebna, by stawić czoła niechęci, przesądom i uprzedzeniom.

– W Polsce jest mnóstwo takich środowisk, które traktujemy w taki sam sposób, jak kiedyś podchodzono do trędowatych – podkreślała podczas jednej z konferencji w Katowicach poświęconej ekonomii społecznej Barbara Sadowska,

WSPARCIE DLA POTRZEBUJĄCYCH

– Na wsparcie projektów mamy w ramach RPO ponad miliard złotych. Mam tutaj na myśli działalność aktywizacyjną na rzecz osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, programy aktywnej integracji, wzmacnianie potencjału społeczności lokalnych oraz rozwój usług społecznych – mówi Wojciech Saługa, marszałek województwa śląskiego. **strona 3**

która wraz z mężem Tomaszem założyła poznańską Barkę i tworzyła pierwsze spółdzielnie. Od nich m.in. śląskie organizacje uczyły się spółdzielczości socjalnej.

Opowiadała także o przełamywaniu niechęci wobec wykluczonych, bezrobotnych i niepełnosprawnych. Niedawno Barbara Sadowska została powołana jako stały członek do Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej.

BĘDZIE ŁATWIEJ?

W województwie śląskim działa sześć akredytowanych Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES), które są podstawową instytucją wsparcia przedsiębiorstw społecznych w Polsce. OWES-y świadczą usługi doradztwa dla istniejących podmiotów ekonomii społecznej oraz szkolą osoby zainteresowane założeniem przedsiębiorstwa społecznego czy ekonomizacją swojej organizacji pozarządowej. Pomagają osobom i instytucjom założyć przedsiębiorstwa społeczne lub rozwinąć już istniejące oraz wspierają w pozyskiwaniu dotacji, w tym pożyczek na rozwój podmiotów ekonomii społecznej. Świadczą również usługi szkoleniowe, doradcze, biznesowe, finansowe i animacyjne.

Z założonych ponad 10 lat temu tysiąca spółdzielni socjalnych przetrwało zaledwie kilka. Po-

zostałe nie wytrzymały konkurencji i kryzysu. W wielu przypadkach zabrakło po prostu biznesowego podejścia i zarządzania. Żeby bowiem przedsiębiorstwa społeczne były w stanie się rozwijać i zatrudniać personel, muszą na siebie zarabiać. Stąd zadaniem OWES-ów jest analiza biznesowego aspektu planowanej działalności. Analizując wszystkie przypadki, obecnie duży nacisk został położony na wsparcie spółdzielni poprzez kompleksową opiekę doradcy biznesowego odpowiedzialnego za monitorowanie jego sytuacji oraz wspieranie w budowaniu planu rozwoju, organizowaniu wsparcia lub sytuacjach kryzysowych, tak żeby realnie wzrastał obrót. Dodatkowo firma otrzymuje pakiety marketingowo-promocyjne oraz szereg szkoleń z zakresu księgowości czy prawa podatkowego. Działalność OWES-ów ma również wspierać finansowo tworzenie nowych miejsc pracy dla osób w trudnej sytuacji życiowej czy osób z niepełnosprawnościami. O tym, jak działają przedsiębiorstwa społeczne, piszemy na przykładzie spółdzielni *Serowa Dolina* i fundacji *Leżę i pracuję* na str. 6 i 7.

Szczegółów dotyczących wsparcia można szukać na stronie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego es.ropz-katowice.pl, odpowiedzialnego za koordynację działań wszystkich OWES-ów.

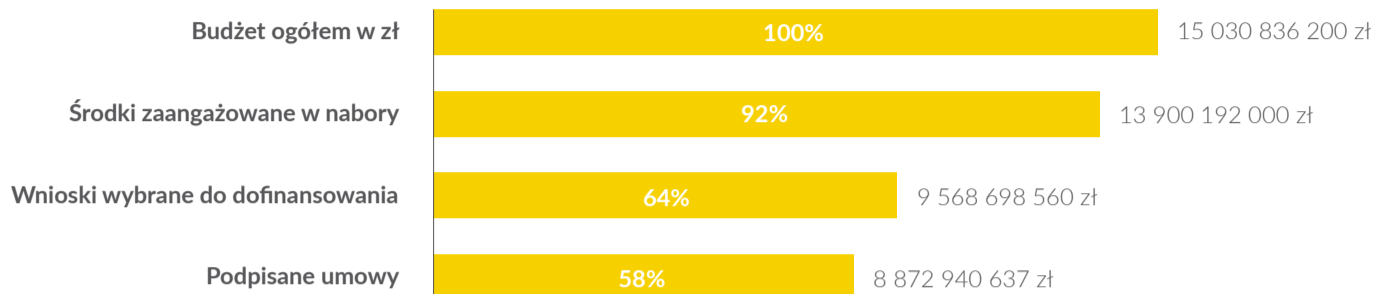
WAŻNIEJSZA JEST SIŁA ARGUMENTU...

– Moja Europa, kiedy byłem w waszym wieku, kończyła się na granicach w Świecku lub Zgorzelcu. Dalej była ziemia zamknięta. Dziś moja i wasza Europa sięga Portugalii i Azorów. Wyjdźcie z tej sali wygrani – mówił do licealistów przed rozpoczęciem debaty oxfordzkiej wicemarszałek województwa śląskiego Michał Gramatyka. **strona 4**

LEŻĘ I PRACUJĘ

– Żeby dobrze zrozumieć potrzeby osób sparaliżowanych, musieliśmy poniekąd wejść w buty Artura Szaflika, położyć się tak jak on do łóżka. Logo, przekaz i idea są wyrazem solidarności, zrozumienia, z jakimi problemami mierzą się osoby sparaliżowane – opisuje Majka Lipiak, która założyła przedsiębiorstwo społeczne *Leżę i pracuję*. **strona 7**

STAN REALIZACJI REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2014–2020

Stan na dzień 2 listopada 2018 r.

49

wspartych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej

2140

osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu

19 385

osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie

1220

podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem

8266

osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

583

miejsca pracy utworzone w przedsiębiorstwach społecznych

POSTARAJ SIĘ O WSPARCIE

Instrumenty zwrotne to – obok dotacji – jeden z mechanizmów preferencyjnego wsparcia przedsiębiorców i samorządów, przewidzianych w ramach funduszy europejskich na lata 2014-2020. W województwie śląskim to ponad 770 mln zł.

To wsparcie dla firm, które napotykają problemy, starając się o zdobycie kapitału w bankach, np. z powodu braku zabezpieczeń lub krótkiej historii kredytowej.

Unijne instrumenty zwrotne są oferowane jako nisko oprocentowane pożyczki i poręczenia mikro-, małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP), a także podmiotom publicznym. Ich oprocentowanie jest symboliczne, a więc zdecydowanie niższe niż rynkowe.

O pożyczki mogą ubiegać się przede wszystkim mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa, o pożyczki rewitalizacyjne – również jednostki samorządu terytorialnego, a o pożyczki na otwarcie własnej działalności – osoby bezrobotne i biernie zawodowo, reemigranci, imigranci, osoby ubogie pracujące, osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujący w ramach umów cywilnoprawnych 30+.

Pożyczki można przeznaczyć na wsparcie aktywności inwestycyjnej, poprawę efektywności energetycznej i odnawialne źródła energii, pomoc dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, poprawę stanu środowiska miejskiego.

POLUB NAS NA FB:
funpage Razem zmieniamy Śląskie

OBSERWUJ NAS NA YOUTUBE:
kanał Razem zmieniamy Śląskie

GDZIE PO POŻYCZKĘ

Działanie 3.4. Dokapitalizowanie zewnętrznych źródeł dofinansowania przedsiębiorczości

FUNDUSZ GÓRNOŚLĄSKI S.A.

ul. Sokolska 8, Katowice
Punkt Obsługi Klienta
tel.: +48 32 200 84 44, 32 200 84 00,
32 201 00 12, 32 201 00 13
e-mail: pok@fgsa.pl

BIURO TISE W KATOWICACH

Silesia Business Park,
ul. Chorzowska 150, Katowice
tel.: +48 517 420 746
e-mail: msp@tise.pl

BANK PEKAO S.A.

Centrum Biznesowe Małych i Średnich
Przedsiębiorstw w Gliwicach
ul. gen. L. Berbeckiego 4, Gliwice
tel.: +48 723 337 255

Działanie 10.4. Poprawa stanu środowiska miejskiego

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

Region Śląski
ul. Podchorążych 1, Katowice
tel.: +48 32 602 94 00
e-mail: katowice@bgk.pl

ŚLĄSKIE PRZYJAZNE EKONOMII SPOŁECZNEJ

Rozmowa z Wojciechem Saługą,
marszałkiem województwa śląskiego

Przewodnim tematem najnowszego biuletynu „Razem zmieniamy Śląskie” jest ekonomia społeczna. Czy mógłby Pan na wstępie przybliżyć naszym czytelnikom, jakie działania z tej dziedziny są wspierane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego?

Ekonomia społeczna jest dosyć szerokim pojęciem, w którym można zamknąć szereg różnorodnych działalności, podejmowanych na rzecz społeczności lokalnych. To, co ją jednak wyróżnia na tle innych działań ekonomicznych, to przedkładanie zysku społecznego ponad zysk finansowy. Województwo Śląskie w ramach RPO wspiera liczne projekty, w których zysk społeczny jest nie tylko rezultatem, ale również celem, dla którego wnioskodawcy w ogóle się takich działań podejmują. Mam tutaj na myśli przede wszystkim wszelkiego rodzaju działalność aktywizacyjną na rzecz osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, programy aktywnej integracji, wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych. Na realizację wsparcia z tego zakresu mamy w RPO zapewniony ponad miliard złotych.

W jaki sposób pomoc z funduszy europejskich trafia do najbardziej potrzebujących w Śląskiem? Czy osoba bezrobotna może ot tak wypełnić wniosek o wsparcie finansowe na czas poszukiwań nowego miejsca zatrudnienia?

Wsparcie finansowe dla osoby fizycznej jest możliwe w przypadku samozatrudnienia, wówczas potrzebujący może otrzymać dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Natomiast ekonomia społeczna przedkłada aktywne formy wsparcia ponad te pasywne, dzięki czemu unikamy uzależniania jednostek od pomocy materialnej, a w zamian proponujemy różne formy obywatelskiej mobilizacji. Wymienione wcześniej możliwości pomocy opierają się głównie na programach aktywizacyjnych, dlatego fundusze europejskie trafiają bezpośrednio do przedsiębiorstw społecznych, które takie projekty realizują.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że przedsiębiorstwo społeczne jest podmiotem, który spełnia warunki typowo ekonomiczne, czyli prowadzi suwerenną i niezależną działalność gospodarczą, ale w przeciwieństwie do zwykłej firmy, jego działania są ukierunkowane na osiągnięcie społecznie użytecznych celów. Charakter prowadzonego przez taki podmiot przedsięwzięcia jest oddolny, a inicjatywa pochodzi bezpośrednio od ludzi działających w danym środowisku. Jedną z najpopularniejszych form, przybieranych przez podmioty ekonomii społecznej w naszym kraju są różnego typu spółdzielnie (np. pracy, socjalne, inwalidów lub osób z niepełnosprawnościami). Ponadto wsparcie na realizację swoich programów mogą otrzymać takie podmioty, jak Centra i Kluby Integracji Społecznej, Zakłady Aktywności Zawodowej czy Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych. Natomiast osoby potrzebujące, docelowi odbiorcy wsparcia, otrzymują bezpośrednią pomoc po dołączeniu do projektów realizowanych przez wymienione jednostki. Według najświeższych danych wsparciem z Programu Regionalnego zostało objętych już ponad 19 tysięcy osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

W jaki sposób osoba bezrobotna lub zagrożona wykluczeniem skorzysta na dołączeniu do programów aktywizacyjnych?

Możliwości jest wiele w zależności od projektu i podmiotu, który go realizuje. Najpowszechniej prowadzone działania dotyczą poprawy kompetencji i postawy osób długotrwale bezrobotnych, podniesienia ich samooceny i wiary we własne możliwości, a także zyskania umiejętności radzenia sobie z problemami na rynku pracy. Wszystko to jest łatwiejsze do osiągnięcia w grupie, dlatego wspólnie z programami aktywizacji idą inicjatywy integracyjne, dzięki którym ludzie uczą się od siebie i pomagają sobie wzajemnie, tym samym umacniając więzy społeczne. Jest to o tyle ważne, że bezrobocie i ubóstwo częstokroć wynikają również z czynników środowiskowych, więc budowanie takich społeczności lokalnych, które są w stanie poradzić sobie w trudnych sytuacjach, sprzyja nienawracaniu podobnych problemów w przyszłości.

Trzeba zaznaczyć, że projekty realizowane w ramach RPO skierowane są do szerokiej grupy odbiorców zagrożonych wykluczeniem społecznym ze względu na ich bieżącą lub stałą sytuację życiową. Nie są to więc wyłącznie bezrobotni, a bardziej osoby, których trudna sytuacja na rynku pracy częstokroć wynika z innych czynników, takich jak niepełnosprawność czy choroba. Programy aktywizacyjne mają na celu zmianę sposobu myślenia u tych osób – dążymy do uświadomienia im, że mogą odmienić swoje życie i stać się produktywną częścią społeczeństwa. W Biuletynie mogą Państwo przeczytać o Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Katowicach, który w ramach projektu „Włącz się!” realizował kilka programów aktywizacji społeczno-zawodowej, skierowanych do naprawdę zróżnicowanych grup społecznych – od osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi, poprzez wychowanków pieczy zastępczej, aż po niepełnoletnich rodziców.

Istnieje również możliwość bezpośredniego zatrudnienia osoby potrzebującej przez podmiot realizujący projekt. Najczęściej zdarza się to w przypadku spółdzielni, których celem jest działalność ekonomiczna i opierająca się na aktywizacji lokalnej społeczności. Przykładem może być Spółdzielnia Socjalna Serowa Kraina z Rajczy, która pełni kilka kluczowych ról w swojej gminie – tworzy nowe miejsca pracy, również dla osób, które dotychczas były długotrwale bezrobotne, integruje lokalną społeczność poprzez stawianie

na lokalne smaki i tradycje oraz wyrasta na ambasadora Rajczy, budując pod nazwą „Sery Rajskie” regionalną markę. Ponadto warto zaznaczyć, że spółdzielnia przyczyniła się również do rewitalizacji nieużytków budowlanych – jej siedziba powstała w niszczącym budynku, który od lat wymagał gruntownego remontu.

Skoro już Pan wspominał o rewitalizacji, przejdźmy do kolejnej ważnej kwestii – jak odnawianie i przekształcanie pewnych obszarów miejskich, czasem wręcz przeobrażanie całych dzielnic, wpływa na ekonomię społeczną?

To bardzo istotny element w budowaniu lokalnych społeczności. Ludzie chętniej utożsamiają się z miejscami, które są czyste, kolorowe i zadbane. Dlatego postępująca transformacja wielu dawnych dzielnic robotniczych oraz rewitalizacja niszczących nieużytków zawsze wywierają pozytywny wpływ nie tylko na estetykę danego miejsca, ale również na relacje wśród jego mieszkańców.

Zdawaliśmy sobie z tego sprawę już przy projektowaniu zapisów Regionalnego Programu Operacyjnego. Dlatego tzw. „projekty twarde” (nastawione na materialny efekt, np. działania rewitalizacyjne) realizowane w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wielu przypadkach uzupełniają się z tzw. „projektami miękkimi” (najczęściej pozamaterialne działania na rzecz społeczności) z obszaru Europejskiego Funduszu Społecznego. Jest to szczególnie widoczne właśnie przy działaniach z zakresu rewitalizacji, która z samego założenia musi być motywowana aktywizacją społeczno-gospodarczą mieszkańców rewitalizowanych terenów. Możliwe jest również dofinansowanie robót budowlanych w zdegradowanych budynkach, jeżeli projektodawca planuje zaadaptować takie miejsce na potrzeby centrów usług społecznościowych czy też mieszkania socjalne, wspomagane lub chronione.

Jakie inne działania na rzecz osób potrzebujących wsparcia prowadzi Województwo Śląskie?

Obecnie realizujemy kilka kampanii społecznych na rzecz osób, które mogą być zagrożone wykluczeniem. Jest to działalność informacyjno-edukacyjna, poprzez którą uświadamiamy mieszkańców Śląskiego, że są wśród nich osoby z niepełnosprawnościami, starsze i schorowane. Dbamy o to, by te grupy społeczne wyszły z cienia, by nie były niewidoczne dla reszty społeczeństwa. Stąd akcje pokroju „Śląskie dla Seniora”, w ramach której aktywizujemy osoby starsze, organizując adresowane do nich wydarzenia, takie jak np. „Senioralia”, oraz stwarzamy warunki, dzięki którym mogą poczuć się bezpieczniej we współczesnym świecie (projekty „Koperta życia” czy „Srebrny listek”). Poprzez kampanię „Śląskie przyjazne niepełnosprawnym” udowadniamy, że osoby z niepełnosprawnościami mogą i chcą pracować, a nawet uczestniczyć w sportowej rywalizacji z taką samą determinacją jak w pełni zdrowi ludzie (pod koniec września odbyły się ósme już Śląskie Zawody Sportowo-Rekreacyjne Osób Niepełnosprawnych). Natomiast „Śląskie dla kobiety” to projekt, w ramach którego wdrażamy programy ochrony zdrowia – w szczególności promujemy profilaktykę onkologiczną. W tym roku panie mogły wziąć udział w całkowicie bezpłatnych badaniach USG, które zorganizowaliśmy w kilku miastach naszego województwa. To tylko niektóre z wielu działań, jakich się podejmujemy każdego roku, by uczynić Śląskie lepszym miejscem do życia dla wszystkich jego mieszkańców, bez względu na ich wiek, płeć czy stan zdrowia.

Rozmawiał Michał Banek (UMWŚL)

WAŻNIEJSZA JEST SIŁA ARGUMENTU NIŻ ARGUMENT SIŁY

Licealiści czterech szkół starli się w piątek, 26 października w historycznej sali Sejmu Śląskiego w Katowicach w oksfordzkiej debacie pod hasłem „Europejki i Europejczycy rozmawiają”. Przymiotnik „oksfordzka” mógł nobilitować i deprymować zarazem, ponieważ dyktował wysokie standardy najstarszego uniwersytetu świata.

Tematyka debaty dotyczyła wpływu funduszy europejskich na nasze życie oraz otaczającą nas rzeczywistość. W otwarciu zmagania na argumenty uczestniczył poseł do Parlamentu Europejskiego Jan Olbrycht, wicemarszałek województwa śląskiego Michał Gramatyka oraz Krzysztof Wójcik

Nadzwyczaj czytelne w kontekście debaty było wspomnienie wicemarszałka województwa śląskiego Michała Gramatyki: — Moja Europa, kiedy byłem w waszym wieku, kończyła się na granicach w Świecku lub Zgorzelcu. Dalej była ziemia zamknięta. Dziś moja i wasza Europa sięga Portugalii i Azorów. Wyjdźcie z tej sali wygrani.

ORZEŁ CZY RESZKA

W słownych potyczkach uczestniczyły czteroosobowe zespoły uczniów z czterech szkół średnich naszego regionu: Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących nr 3 w Katowicach, VI Liceum Ogólnokształcącego im. Janusza Korczaka w Sosnowcu, IV Liceum Ogólnokształcące-

WAŻNA LEKCJA

Jury wyłoniło zwycięzców obu eliminacji, a tym samym uczestników debaty finałowej. Zakwalifikowali się do niej przedstawiciele Zespołu Szkół Ogólnokształcącego-Technicznych z Lublińca oraz IV Liceum Ogólnokształcącego im. gen. S. Maczka z Katowic. Katowiczanie w finale wystąpili jako propozycja tezy „Tworzenie tożsamości europejskiej nie jest sprzeczne ze wspieraniem tożsamości narodowej”, natomiast uczniom z Lublińca przypadła rola opozycji.

Propozycja argumentowała, że tożsamość narodowa i europejska nie wykluczają się wzajemnie. Wręcz przeciwnie — współpraca ponadnarodowa wzbogaca kulturę i tradycję narodu.

Dyskusja w formacie tzw. debat oksfordzkich to ustalone zasady, według których dwie strony zwane propozycją i opozycją debatują nad daną tezą. Tezami debat zawsze są twierdzenia, które dają możliwie równą szansę obu stronom na ich obalenie bądź potwierdzenie. Debata oksfordzka ma uczyć cierpliwości i pewności siebie oraz pielęgnować tradycję wzajemnego słuchania i logicznego podważania argumentów, które wygłaszają oponenty. Pozwala doskonalić sztukę przemawiania publicznego, tworzenia interesującej argumentacji, prowadzenia skutecznej polemiki i jest intelektualną rozrywką dla uczniów.

z Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej Komisji Europejskiej. Organizatorem dyskusji młodych ludzi był Wydział Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

WOJNA, GRA I DEBATA

— Istnieją trzy typy konfliktów społecznych: wojna, gra i debata. Istotą wojny jest dążenie do pokonania i zniszczenia przeciwnika. W grze, także podsyconej rozbieżnością interesów, bardziej idzie o to, kto wygra, natomiast w mniejszym stopniu — kto kogo zniszczy, ale zdarza się, że gra bywa wstępem do wojny. Natomiast istotą debaty jest przekonanie adwersarza. Fundamentalną zasadą jest to, żeby nie kłamać. Kłamstwo, wcześniej czy później wyjdzie na jaw i obróci się przeciwko krzewicielowi fałszu — pouczył młodych parlamentarzystów Jan Olbrycht.

Krzysztof Wójcik przypomniał: — Zawsze pamiętajcie, że w życiu prymat ma siła argumentów, a nie argument siły.

go im. gen. Stanisława Maczka z Katowic i Zespołu Szkół Ogólnokształcącego-Technicznych w Lublińcu.

Drużyny dzięki losowi były przydzielane do zespołu opozycji lub propozycji. Młodzież w zależności od obozu musiała być albo eurosceptykami, albo euroentuzjastami. Nad prawidłowym przebiegiem debaty czuwał Rafał Lega — przedstawiciel Krakowskiego Stowarzyszenia Mówców.

Pierwsza teza, wokół której ogniskowała się dyskusja, brzmiała „Polska więcej straciła, niż zyskała na obecności w Unii Europejskiej”. Rzut monety zdecydował, że rola opozycji przypadła zespołowi VI LO im. Janusza Korczaka w Sosnowcu, natomiast propozycji — ekipie Zespołu Szkół Ogólnokształcącego-Technicznych w Lublińcu.

W drugiej debacie zmierzli się przedstawiciele dwóch katowickich szkół. IV LO im. gen. S. Maczka broniło twierdzenia, że „Otwarcie unijnego rynku pracy dla Polek i Polaków tworzy korzystne perspektywy rozwoju”, natomiast ZSTiO nr 3 starało się je obalić.

Opozycja zauważała natomiast, że trudno uwierzyć w budowanie wspólnej tożsamości przez państwa, które wielokrotnie walczyły ze sobą, a teraz dzielą ich interesy, np. Nord Stream. Przytaczała też przykłady ruchów odśrodkowych w Europie, np. Katalonii.

Podczas debaty niejednokrotnie padały niewygodne i podchwytliwe pytania, aby wybić z rytmu wypowiedzi drugą stronę. Zasadą w takich dyskusjach jest przyjęcie pytań strony przeciwnej i odpowiedź na co najmniej dwa.

W ocenie ekspertów — stosunkiem głosów 3:2 — bardziej merytoryczna i żywa była argumentacja młodzieży z Lublińca.

Uczestnicy turnieju zostali nagrodzeni dyplomami i atrakcyjnymi nagrodami rzeczowymi, przede wszystkim jednak była to dla nich dobra lekcja z retoryki, przemówień publicznych i cennej argumentacji. Warta dużo więcej, gdyż uczy również szacunku dla strony przeciwnej i jej argumentów.

POMOC MA RÓŻNE OBLICZA

Programy adresowane do różnych grup społecznych to stwarzanie możliwości powrotu na rynek pracy i do życia społecznego ludziom wykluczonym.

Realizowany od 1 maja 2015 roku do końca grudnia ubiegłego roku przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach projekt „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” składał się z kilkunastu przedsięwzięć. Warto pokazać przynajmniej kilka z nich. Był on współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Województwa Śląskiego. Dofinansowanie wyniosło ponad 4 mln zł.

NAGRODA MINISTRA

Mała samodzielność osób z niepełnosprawnością intelektualną często powoduje, iż rodzice i opiekunowie są przeciążeni obowiązkami. Dlatego należy usprawnić ich funkcjonowanie w życiu rodzinnym poprzez naukę, a następnie włączenie w wykonywanie obowiązków domowych. Właśnie w odpowiedzi na te potrzeby powstało mieszkanie treningowe.

Za tę inicjatywę katowicki MOPS otrzymał specjalną nagrodę Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W mieszkaniu przy ul. Chopina w Katowicach osoby z niepełnosprawnością intelektualną uczyły się samodzielności. Pod opieką trenerów i opiekunów wprawiały się w prowadzenie gospodarstwa domowego – przygotowywanie posiłków oraz dbałość o czystość lokalu. Uczyły się także zarządzania budżetem domowym oraz tego, jak poradzić sobie na poczcie lub w urzędzie.

Resort uznał mieszkanie przy ul. Chopina w Katowicach za dobrą praktykę i inspirację do szerokiego i kompleksowego wspierania osób z niepełnosprawnościami.

– Osoby z niepełnosprawnością intelektualną rzadko biorą udział w prowadzeniu gospodarstwa domowego i mają problem z samodzielnym funkcjonowaniem. Dlatego ważne jest podniesienie ich kompetencji i umiejętności społecznych oraz integrowanie ze społecznością lokalną – mówiła PAP dyrektorka katowickiego MOPS Anna Trepka po otrzymaniu w listopadzie ubiegłego roku listu gratulacyjnego od minister Elżbiety Rafalskiej.

Za mieszkanie treningowe dla osób z niepełnosprawnościami Katowice zostały wyróżnione także w VIII edycji konkursu Samorząd Równych Szans. Zaś Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach zajął jeszcze I miejsce w konkursie „Lodołamacze 2016” w kategorii „Instytucja” za działania na polu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami.

Trudno nie zauważyć, że udział w programie „Teraz My!” i nauka samodzielności zwiększają szansę na lepsze funkcjonowanie w przyszłości, a mogą też stanowić alternatywę dla domów pomocy społecznej.

DLA MŁODYCH RODZICÓW

W Katowicach rocznie rodzi dzieci około 100 niepełnoletnich kobiet. Program „Misja: Bobas” pomagał tym, które miały największy problem w odnalezieniu się w nowej roli życiowej. Dla większości z nich cięża była zaskoczeniem. Czuły się samotne i zagubione.

W przedsięwzięciu uczestniczyły zarówno przyszłe mamy, jak i ojcowie zagrożeni z tego powodu wykluczeniem społecznym i potrzebujący wsparcia.

Podczas 16 spotkań dowiadywali się wielu rzeczy o ciąży i połogu, uczyli się, jak pielęgnować noworodki, a przede wszystkim, jak przezwyciężyć lęk. Mogli liczyć na pomoc m.in. położnych, psychologów, dietetyków, fizjoterapeutów czy specjalistów ds. świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. Dużą korzyścią była możliwość poznania osób w podobnej sytuacji, gdyż program zbudowano na atmosferze wzajemnego wsparcia.

Uzupełnieniem ćwiczeń były spotkania i wyjścia integracyjne z opiekunem grupy, który służył pomocą. W ramach programu można było otrzymać wsparcie finansowe na zakup artykułów dla dziecka i przyszłej mamy.

POMÓC W SAMODZIELNOŚCI

Inicjatywa „Młodzi i Samodzielni” adresowana była do 10 usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej w wieku 17 – 25 lat. W jej ramach skupiono się na udzielaniu wsparcia wychowankom w życiu społecznym i zawodowym. Zastosowano mentoring, który pozwolił na doskonalenie umiejętności społecznych, wzrost wiedzy i świadomości, dostęp do poradnictwa specjalistycznego, udział w życiu społecznym i kulturalnym oraz stymulowanie młodych ludzi do rozwoju ich zainteresowań i pasji.

Dodatkową korzyścią była integracja ze środowiskiem dzięki wspólnym wyjazdom integracyjnym (np. kino, kręgielnia, pizzeria, wycieczki krajoznawcze).

PRACA NA ULICY

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” realizował również inne inicjatywy, które były adresowane do różnych grup społecznych. Na przykład „Aktywizacja i Integracja” kierowana była do osób bezrobotnych oddalonych od rynku pracy. Służyła wzmocnieniu kompetencji i postaw, podniesieniu samooceny, zwiększeniu wiary we własne możliwości oraz motywacji do podjęcia aktywizacji zawodowej, nabytciu umiejętności radzenia sobie z problemami życia codziennego oraz na rynku pracy. Dawała szansę na ponowne ustalenie profilu pomocy w Powiatowym Urzędzie Pracy, a tym samym możliwość korzystania z form aktywizacyjnych.

Z kolei Usługę streetworkera prowadzono na ulicy w środowisku, w którym przebywają osoby bezdomne. Metoda ta, poprzez swoje zindywi-

dualizowanie, ukierunkowana na potrzeby klienta, a także elastyczność i niezinstytucjonalizowanie, umożliwiła dotarcie z pomocą do ludzi bezdomnych, dotychczas izolowanych, odtrącanych i niezauważanych, w miejscach ich przebywania (ulicach, klatkach schodowych, ogródkach działkowych, kanałach ciepłowniczych). Usługę tę świadczyło dwoje streetworkerów.

Zrealizowano także programy adresowane do rodzin, które potrzebowały pomocy w zakresie umiejętności wychowawczych i wypełniania szeroko rozumianych ról rodzicielskich oraz przedsięwzięcia integracyjne mieszkańców w poszczególnych dzielnicach miasta: Zawodziu, Wełnowcu, Józefowcu, Dębnie i Giszowcu. Były to m.in. warsztaty i szkolenia dla liderów lokalnych, treningi umiejętności społecznych oraz wsparcie inicjatyw lokalnych.

Partnerami niektórych inicjatyw były instytucje pozarządowe, m.in. Instytut Współpracy i Partnerstwa Lokalnego, Stowarzyszenie Fabryka Inicjatyw Lokalnych, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej Mocni Razem.

Projekt „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” to dobra okazja do zastanowienia się nad obecną kondycją działań społecznych, wypracowanymi mechanizmami, ich jakością oraz tym, co należałoby jeszcze usprawnić. Jest to szczególnie ważne w obliczu ogłoszonych konkursów.

AKTYWNA INTEGRACJA

Do **29 listopada** można składać wnioski na dofinansowanie projektów, na rzecz wzmocnienia potencjału społecznego i zawodowego lokalnych społeczności uwzględniające specyfikę terytorium i zamieszkujących je społeczności z uwzględnieniem działań:

- opartych na samopomocy i wolontariacie,
- środowiskowych,
- prozatrudnieniowych,
- edukacyjnych.

Działania kulturalne mogą być realizowane wyłącznie jako wsparcie uzupełniające.

Poddziałanie 9.1.2. Wzmocnienie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych RIT Subregionu Zachodniego – budżet ponad **6 mln zł**; RIT Subregionu Południowego – budżet ponad **700 tys. zł**; RIT Subregionu Północnego – budżet **2,8 mln zł**.

Poddziałanie 9.1.1. Wzmocnienie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – ZIT Subregionu Centralnego z budżetem ponad **17,5 mln zł**.

Poddziałanie 9.1.4 Wzmocnienie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – Wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie z budżetem prawie **6,5 mln zł**.

Szczegóły dotyczące konkursów można znaleźć na stronie rpo.slaskie.pl w zakładce **Zobacz ogłoszenia i wyniki naborów wniosków**.

SEROWA KRAINA

Przywracają smaki regionu. Członkowie spółdzielni chcą, aby Rajcza stała się miejscem chętnie odwiedzianym przez smakoszy i pasjonatów serów wyrabianych tradycyjnymi metodami. To produkty, po które warto sięgnąć.

Spółdzielnia Socjalna Serowa Kraina powstała w kwietniu 2017 roku, ale myśl o jej utworzeniu pojawiła się kilka miesięcy wcześniej.

LOKALNA SPOŁECZNOŚĆ

– Sam pomysł na działalność był wynikiem obserwacji rynku oraz zmieniających się potrzeb konsumenckich. O tym, że działalność będzie prowadzona w formie spółdzielni socjalnej, zdecydował udział pomysłodawców w szkoleniu dotyczącym projektu związanego z utworzeniem przedsiębiorstwa ekonomii społecznej, zorganizowanym w styczniu 2017 roku przez Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES) prowadzony przez Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości – opowiada Honorata Szatanik, prezes spółdzielni.

Ona sama myślała o zmianie życia zawodowego i prywatnego. Studia w filii Politechniki Łódzkiej i podyplomowe na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz ponad 22 lata pracy na stanowisku kierowniczym w Grupie Żywiec to cenne doświadczenia, które teraz przydają się w spółdzielni.

– Duży wpływ na podjęcie takiej decyzji miał również fakt, że od 12 lat zasiadam w Radzie Gminy i aktywnie uczestniczę w życiu lokalnej społeczności, podejmując się wielu działań na jej rzecz – mówi Honorata Szatanik.

WADY I ZALETY SPÓŁDZIELNI

Przypomnijmy, że ponad 10 lat temu postanowiono zaadaptować na nasz grunt włoski projekt tworzenia spółdzielni socjalnych. Chodziło o pomoc przy tworzeniu miejsc pracy dla ludzi, którzy jej nie mają. Z różnych przyczyn, bo są niepełnosprawni, bezrobotni, niezaradni albo po wielu latach wyszli z więzienia czy ze szpitala psychiatrycznego. Takie osoby nie potrafią się odnaleźć w otoczeniu, którego nie znają. Potrzebują wsparcia. Niestety, na ponad 1000 założonych spółdzielni w Polsce, większość zakończyła się niepowodzeniem. Nie zarobiły na swoje wydatki. Zaskodził im też kryzys sprzed dekady.

Również Honorata Szatanik przyznaje, że to rozwiązanie ma zalety i wady. Wśród plusów wymienia dotacje i wsparcie pomostowe oraz pomoc merytoryczną w postaci szkoleń, a także doradztwo biznesowe w ramach uczestnictwa w projekcie OWES.

Serowa Kraina otrzymała 115 tys. zł dotacji, które poszło na remont starego budynku i przy-

stosowanie go do nowych funkcji oraz zakup urządzeń. Przez rok dostawała także tzw. wsparcie pomostowe, przez pierwsze sześć miesięcy po 1000 zł na każdą osobę, a następnie pół roku po 500 zł. Serowa Kraina skorzystała także z częściowej refundacji składek ZUS z Powiatowego Urzędu Pracy.

– Do kolejnych zalet zaliczyć można wsparcie Bielska-Białej oraz Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach oferowane podmiotom ekonomii społecznej. Na przykład bezpłatny udział w targach wystawienniczych, konkursy umożliwiające pozyskanie dodatkowych funduszy na działalność marketingową czy doradztwo prawne. Niebagatelną zaletą jest również możliwość skorzystania przez przedsiębiorstwo społeczne z preferencyjnych, nisko oprocentowanych pożyczek udzielanych przez Towarzystwo Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych (TISE), gdzie poziom oprocentowania takiej pożyczki nie przekracza 1 proc. w skali roku – dodaje prezes Serowej Krainy.

Wady takiego przedsiębiorstwa wynikają głównie z niskiej świadomości społeczeństwa, jak wygląda tego typu działalność. – Bardzo często nasi klienci pytają, co to za forma, bo słowo socjalna budzi niedobre skojarzenia i obawy o naszą wiarygodność.

– Kolejnym problemem, z którym zetknęliśmy się już na początku istnienia spółdzielni, był właściwy dobór kadry, która z jednej strony musiała spełniać określone projektem wymogi długotrwałego bezrobocia, a z drugiej – posiadać dostateczną motywację do podjęcia zatrudnienia – dodaje prezes spółdzielni z Rajczy.

Wiedzą o tym dobrze pracownicy urzędów pracy. Tajemnicą poliszynela jest fakt, że część bezrobotnych rejestruje się tylko ze względu na ubezpieczenie zdrowotne, a wcale nie ma zamiaru pracować. Socjologowie i psychologowie alarmują, że obserwujemy zjawisko dziedziczenia biedy i powtarzania wzorców życia dzięki wsparciu instytucji społecznych. To proces wyjątkowo niebezpieczny i trudny do przezwyciężenia.

PRIORYTETEM JAKOŚĆ

– Jakość produktów traktowana jest przez wszystkich pracowników spółdzielni jako element priorytetowy – zapewnia szefowa Serowej Krainy.

Produkty spółdzielni z Rajczy można kupić w sklepie firmowym oraz na targowiskach w Bielsku-Białej i Żywcu. Sery dostarczane są także do hoteli i restauracji na Podbeskidziu.

Pytam o plany na przyszłość.

– Poszerzenie asortymentu wyrobów spółdzielni oraz rozwijanie innych dziedzin związanych z profilem jej działalności – odpowiada Honorata Szatanik.

baw

EKONOMIA SPOŁECZNA

To uzupełnienie sektora prywatnego i publicznego. Pomaga zapobiegać wykluczeniu społecznemu i łagodzi napięcia społeczne oraz buduje społeczeństwo obywatelskie. Służy integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych społeczną marginalizacją oraz tworzeniu miejsc pracy.

Oznacza to, że dla podmiotów ekonomii społecznej istotne znaczenie – obok celu gospodarczego – ma misja społeczna.

NAJWAŻNIEJSZE PODMIOTY EKONOMII SPOŁECZNEJ:

CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ (CIS) – realizuje reintegrację zawodową i społeczną poprzez prowadzenie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym programów edukacyjnych, obejmujących m.in. nabywanie umiejętności zawodowych, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych oraz nabywanie innych umiejętności niezbędnych do codziennego życia.

KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ (KIS) – pomaga w integrowaniu się osobom o podobnych trudnościach i problemach życiowych. To jednostka pomagająca organizować się ludziom w grupy, podejmować wspólne inicjatywy i przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej, w tym zmierzające do tworzenia własnych miejsc pracy.

ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ (ZAZ) – tworzy się w celu okresowego zatrudniania osób z niepełnosprawnością i przygotowania ich do życia w otwartym środowisku.

WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ (WTZ) – placówka stwarzająca osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

SPÓŁDZIELNIA SOCJALNA – przedmiotem działalności spółdzielni socjalnej jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków. Spółdzielnia socjalna działa na rzecz społecznej i zawodowej reintegracji jej członków. Mogą ją założyć: osoby bezrobotne, bezdomni realizujący indywidualny program wychodzenia z bezdomności, uzależnieni od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego, uzależnieni od narkotyków lub innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej, chorzy psychicznie, zwalniani z zakładów karnych, uchodzący realizujący indywidualny program integracji, osoby niepełnosprawne.

31 marca 2018 roku weszła w życie nowelizacja ustawy o spółdzielniach socjalnych oraz niektórych innych ustaw. Obecnie do założenia spółdzielni socjalnej potrzebne są trzy osoby (nadal spółdzielnia socjalna docelowo jest podmiotem, gdzie współpracuje ze sobą co najmniej pięciu członków). Nowelizacja uelastycznia też m.in. zasady uzyskiwania członkostwa w spółdzielniach socjalnych przez osoby niezagrożone wykluczeniem społecznym, a także reguluje zawieranie konsorcjów między spółdzielniami socjalnymi, a także spółdzielniami i innymi podmiotami.

SERY RAJSKIE

Wszystkie sery spółdzielni wyrabiane są pod wspólną nazwą Sery Rajskie. Ich nazwa, podobnie jak nazwa miejscowości, pochodzi od Rajców, założycieli wsi.

KONKURS

Zrób zdjęcie, na którym pokażesz, jak kibicujesz osobom starającym się o dotację!

Napisz hasło zagrzewające do walki!

Wyślij wszystko na adres:
konkurs@bringmore.pl

Termin do 19 listopada 2018 r.

Szczegóły:
fb.com/razemzmieniamyslaskie

LEŻĘ I PRACUJĘ

Zaczął się od posta na Facebooku. Sparaliżowany, leżący Artur Szaflik poprosił o pomoc w remoncie pokoju swojej mamy. Jedną z osób, które odpowiedziały na prośbę, była Majka Lipiak.

— Dzięki temu spotkaniu poznałam człowieka, który przez większość czasu leży w łóżku. Podczas remontu poznaliśmy się bliżej z Arturem i w naturalny sposób dołączyłam do jego znajomych. Później często go odwiedzałam, dużo rozmawialiśmy o tym, co każdy z nas robi. Ja wtedy pracowałam w agencji PR. Artur od 20 lat nie pracował. Postanowiłam mu pomóc w znalezieniu pracy. Z czasem powstał z tego pomysł na pierwsze tego typu przedsiębiorstwo społeczne. Przedsiębiorstwo, które będzie dawało pracę osobom takim jak Artur — mówi Majka Lipiak, która założyła agencję marketingową *Leżę i Pracuję*, aby zatrudniać właśnie osoby sparaliżowane.

Dzisiaj Artur jest odpowiedzialny za prowadzenie komunikacji na Facebooku dla jednego z klientów, za kontakty z osobami chętnymi do pracy, które zgłaszają się do agencji, a także za edukację dzieci i młodzieży na temat niepełnosprawności, co realizuje, odwiedzając śląskie szkoły. Majka jest prezesem fundacji. Reprezentuje przedsiębiorstwo oraz koordynuje pracę całego zespołu.

— Od kontaktu z biurem księgowym, przez sprzedaż, obsługę klienta, rekrutację pracowników, po wsparcie dla mentorów. Bo to oni uczą konkretnych umiejętności osoby z niepełnosprawnościami. Pracuję też nad optymalizacją pracy, co nie jest łatwe, bo zespół *Leżę i Pracuję* tworzą ludzie, z których część jest unieruchomiona w domu, więc nasza praca jest w pełni zdalna — wyjaśnia.

WEJŚĆ W CUDZE BUTY

Skąd nazwa *Leżę i Pracuję*?

— Pomysł powstał podczas rozmów z Arturem Szaflikiem i Sylwestrem Smigielskim, który w zespole jest odpowiedzialny m.in. za projekty graficzne i wideo. Żeby dobrze zrozumieć potrzeby osób sparaliżowanych, musieliśmy poniekąd wejść w buty Artura, położyć się tak jak on do łóżka. Logo, przekaz i idea są wyrazem solidarności, zrozumienia, z jakimi problemami mierzą się osoby sparaliżowane — opisuje Majka Lipiak.

Fundacja została zarejestrowana w październiku 2017 roku. Natomiast rok wcześniej, w listopadzie 2016 roku, założyciele rozpoczęli pierwsze prace nad projektem.

— Obecnie w fundacji jest 9 osób z niepełnosprawnościami — 8 osób to uczniowie, a jedna — Łukasz Kufta, jest naszym mentorem (choruje na rdzeniowy zanik mięśni) — mówi Majka Lipiak.

Nauka trwa tak długo, ile wymaga tego dana osoba, i jest to rodzaj stażu. Później osoby te zaczynają pracę, na podstawie umowy, w której doskonalą swoje umiejętności, i dalej się uczą. — W tej chwili w naszym zespole szykują się trzy grupy pracowników: copywriterzy, webmasterzy, czyli osoby projektujące strony internetowe i administrujące nimi oraz graficy.

Zgłosiło się ponad 100 osób. A agencja nie prowadziła żadnej oficjalnej rekrutacji.

— Byliśmy zaskoczeni, jak bardzo dużo osób do nas pisze i pyta, czy możemy im pomóc. Mamy świadomość, że sami nie damy rady. Nie możemy pomóc wszystkim potrzebującym, którzy się do nas zgłosili. Stąd pojawił się pomysł, aby wspierać pracodawców chętnych do zatrudniania osób z niepełnosprawnościami. Dzisiaj jesteśmy na etapie tworzenia narzędzia, które połączy pracodawców z osobami z niepełnosprawnościami. Poszukujemy osób, które pomogą nam w stworzeniu platformy internetowej. Poza tym, jak w każdym biznesie, ważni są dla nas zleceniodawcy. To dzięki nim nasi pracownicy mogą „leżeć i pracować”. Mają szansę na godną pracę i życie — podkreśla Majka Lipiak.

LICZY SIĘ CHARYZMA

Agencję *Leżę i Pracuję* doceniono w europejskim konkursie związanym z innowacjami firmowymi. Znalazła się w pierwszej 30 (na 800 zgłoszonych inicjatyw z całej Europy).

Co decyduje o sukcesie przedsiębiorstwa społecznego? — pytam.

— Czynnikiem wpływającym na powodzenie jest wiele. Osobiście jestem przekonana, że jednym z ważniejszych jest jakość przywództwa. W przypadku większości z nich jest ono o tyle istotne, że z definicji mierzą się one z większymi wyzwaniami niż zwykłe firmy. Przykładowo — interesem typowego pracodawcy jest, by za pieniądze, którymi dysponuje, zrekrutować możliwie jak najlepszych pracowników. Przedsiębiorstwa społeczne postę-

pują wręcz przeciwnie — rekrutują osoby z grup defaworyzowanych. Mądre i świadome przywództwo jest więc kluczowe, by odnieść długofalowy sukces — tłumaczy Majka Lipiak.

I dodaje: — Przedsiębiorstwa, które nie mają w swoich szeregach liderów z doświadczeniem biznesowym mają nikłe szanse na przetrwanie. Oprócz doświadczenia liczy się też charyzma. Bez mieszanki autentycznej pasji do rozwiązywania problemów społecznych oraz konkretnego i ambitnego celu trudno zaangażować ludzi. Jak zauważył John Maxwell, organizacje odnoszą sukces lub upadają właśnie przez przywódców.

WARTOŚĆ DODANA

Agencja prowadzi i zarządza profilami w mediach społecznościowych. Obsługuje klientów z każdego sektora, zarówno z sektora publicznego, jak i prywatnego, a także mniejsze organizacje pozarządowe. Wykonuje też projekty graficzne i strony internetowe.

— To, co nas wyróżnia, to wartość dodana. To nie jest tylko zakup wizytówek czy zlecenie prowadzenia profilu, ale realne pomaganie. Chwalenie się tym, że dana organizacja korzysta z naszych usług, wspierając nas tym samym, jest wartością dodaną. Poza tym mamy wolontariat naszych pracowników. Na przykład Artur lubi występować w szkołach czy różnych organizacjach z prelekcjami motywacyjnymi — mówi prezes fundacji.

NIECH CIĘ ZOBACZA

Tworząc *Leżę i Pracuję*, chciałam pokazać, że marketing może być narzędziem do nagłaśniania ważnych spraw, takich jak niepełnosprawność. Można robić wspaniałe rzeczy, jak czyni to wiele przedsiębiorstw społecznych, ale jeśli nikt się o nich nie dowie, to wpływ tych inicjatyw pozostanie niewielki. Jeśli więc chcemy dokonać naprawdę dużych zmian i zaangażować społeczeństwo w zagadnienia, które uważamy za ważne, to warto przeprosić się z marketingiem. Przeciętny Polak spędza w sieci prawie 6 godzin dziennie. Jeśli przedsiębiorcy społeczni nie będą chcieli lub umieli zdobyć jego uwagi, to robi to ktoś inny — producenci chipsów, Netflix lub twórcy memów.

GŁÓWNY PUNKT INFORMACYJNY FUNDUSZY EUROPEJSKICH w województwie śląskim

40-037 Katowice, ul. Dąbrowskiego 23, parter, sektor C

godziny otwarcia:

poniedziałki: 7.00-17.00

od wtorku do piątku w godzinach 7.30-15.30

telefony:

32 77 40 172 • 32 77 40 193 • 32 77 40 194

e-mail: punktinformacyjny@slaskie.pl

Szukasz informacji bliżej Ciebie? Umów się na spotkanie w lokalnym Punkcie Informacyjnym w: Częstochowie, Sosnowcu, Bielsku-Białej i Rybniku. Konsultanci Punktów Informacyjnych udzielają odpowiedzi na wszelkie zapytania dotyczące możliwości pozyskania Funduszy Europejskich.

Szczegóły dotyczące kontaktu na stronie rpo.slaskie.pl w zakładce *Punkty Informacyjne*.

RZECZNIK FUNDUSZY
EUROPEJSKICH

RZECZNIK FUNDUSZY EUROPEJSKICH
BEATA GOLEŚNA

e-mail: rzecznikfunduszy@slaskie.pl

telefon: 32 77 99 166, 32 77 99 196

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

ul. Ligonía 46

40-032 Katowice

z dopiskiem: Rzecznik funduszy europejskich

SZKOLENIA, SPOTKANIA, WYDARZENIA

Data	Typ spotkania	Opis	Szczegóły
19.11.2018	Warsztaty	Warsztaty dotyczące przygotowania i złożenia wniosku o płatność w Lokalnym Systemie Informatycznym (EFS)	Miejsce spotkania: Katowice
22.11.2018	Szkolenie	Zasady realizacji projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2014-2020	Miejsce spotkania: Katowice
27.11.2018	Szkolenie	Realizacja i rozliczanie projektów infrastrukturalnych dofinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WSL 2014-2020	Miejsce spotkania: Katowice
28.11.2018	Spotkanie informacyjne	Spotkanie informacyjne dla wnioskodawców w ramach konkursu z działania 1.2 Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach	Miejsce spotkania: Sosnowiec
4.12.2018	Szkolenie	Szkolenie dotyczące przygotowania i złożenia wniosku o płatność w Lokalnym Systemie Informatycznym (EFS)	Miejsce spotkania: Katowice
7.12.2018	Spotkanie informacyjne	Spotkanie informacyjne dotyczące konkursu z poddziałania 10.2.2 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych – RIT Subregionu Południowego	Miejsce spotkania: Bielsko-Biała

Wszystkie spotkania są bezpłatne. Rejestracja przez stronę rpo.slaskie.pl w zakładce *Weź udział w szkoleniach i konferencjach*.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

